

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

la „Tel. Rom.” într'una cu suplimentul „Fóia Pedagogică”
Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Alexandru Lahovari.

Intrégă pressa din România deplânge trecerea din viață a fostului ministru de externe în cabinetul mai prósper conservatoriu, a lui Alexandru Lahovari, și unanimitatea acésta este testimoniul cel mai frumos, ce se pôte da activității unui om.

Mai mare durere a atins pe conservatori, fiind adecă răposatul cel mai de frunte între conducătorii conservatorilor, atât ca orator, cât și ca bărbat cu trecere la corónă, în tără și în străinătate.

Se scrie, că regele Carol, acest factor important în rapida dezvoltare a statului român, la primirea vestei despre mórtea acestui rar bărbat de stat, se fi exclamat: doi ministrii de externe a avut România, Cogălniceanu și Lahovari.

Stăm departe de cercurile conducătoare din România, și numai din pressă ne putem trage informațiunile despre lucrurile din regatul vecin.

Urmărind cu atențiune dezvoltarea lucrurilor, pareni-se, că de tot nimerită este asemănarea între acesti mari bărbați de stat ai României.

Figuri marcante vor rămânea în istoria României, atât Cogălniceanu, cât și Alexandru Lahovari și nota principală a caracterului lor a fost naționalismul, iubirea de neam, care mai tare s'a manifestat în toate acțiunile lor.

Cu deosebire vom accentua la locul și din incidentul acesta marele lor interes pentru dezvoltarea românilor preste tot, și între acestia și a noastră a românilor din monarhia austro-ungară.

Trăim în timpuri foarte agitate, și astăzi mai ales suspiționarile de tot soiul au ocupat vast teren, și mai tare prind aici la noi suspiționarile în cele politice.

Cum a fost considerat Cogălniceanu de către pressa și de către bărbații conducători din patria noastră, acésta o scim.

Diarele conservatore, cari ne-au sosit aji aduc scirea, că după răposatul au rămas acte publice de mare

valóre. Din acele se va vedea iubirea, cu care a fost Alexandru Lahovari cătră românii din Transilvania

Cumcă guvernul conservator a avut iubire față cu noi, cum-că în general intrégă România a documentat deosebit interes față cu sórtea noastră în cei 10 ani din urmă, acésta o am vădut cu toții în șirul dezvoltărilor evenimentelor din acesti ani.

La locul acesta vom accentua mai ales pozițiunea de tot delicată și dificilă a guvernului pe timpul, când afacerea cu memorandumul românilor dela noi agita spiritele, și ea, durere, se folosia ca armă de partid contra acelu guvern.

Atunci a fost pus mai ales la probă caracterul catonic al repositului fost ministru de externe, atunci a fost pusă la probă romanitatea lui, și dacă el a sciut afla momente din domeniul politice mai înalte, ca să întrevină pentru bărbații, cari zăceau în temnița dela Vaț, numai începe îndoială, că motivul principal al acelor momente a fost inima lui cea caldă, care bătea pentru toți românii, prin urmare și pentru noi.

Istoria e chemată să facă lumină, și să presinte caracterele în tótă întregitatea lor.

Ea trebuie să fie scrisă fără patimă de partid și în România.

Urmașii nostri vor avé ocaziune să cunoscă în tótă întregitatea sa acest caracter catonic, și nu ne înșelăm, când susținem încă de acuma, că iubirea de nem, românismul va forma nota principală în caracterul acelu bărbat.

Am đis încă la începutul acestor șiruri, că intrégă pressa din România este de acord întru accentuarea meritelor acestui bărbat.

Acesta este testimoniul cel mai frumos, ce se pôte da unui muritoriu.

În fața mormântului dispar toate divergențele, în fața mormântului vorbesce nepărtinitorea dreptate, și decă foștii contrari de principii au o lacrimă de durere pentru cel trecut din viață, lacrima acésta varsă lumină în sufletul acelora, cari o varsă, și acel suflet este curat.

România are đile de durere prin perderea unui asemenea bărbat de valóre.

Durerea acésta se simte pe tóte locurile, pe unde locuiesc români.

Ne asociem și noi la jelea generală a României, căci între actualele legături mai mult ca prietenesci dintre monarhia noastră și România, bucuria ei este și a noastră, durerea ei este și durerea noastră.

Congresele de pace. În urma tulburărilor din insula Creta, mulți își îndreptă privirile asupra activității ce vor desvolta congresele internaționale de pace, nu numai în aceste părți ale continentului nostru, ci pretutindenea pe unde s'au putut organiza până acum. E cunoscut, că aceste congrese și au ales un comitet central cu sediul în Bern, care comitet este împuternicit a lua inițiativa ori când ar cere trebuința pentru realizarea scopului pentru care s'au constituit. În urma acestui mandat și în urma tulburărilor din Creta, cari amenință foarte serios pacea europeană, comitetul central al congreselor internaționale de pace, a adresat un memorandum tuturor puterilor mari europene și Statelor Unite în care între altele đice:

„Înainte de tóte, congresele internaționale de pace au stabilit și primit atari două principii, cari pentru evitarea divergențelor în viitoriu, totdeauna trebuie ținute înaintea ochilor. Acestea sunt: *eschiderea resbelelor de cucerire și recunoscerea dreptului popórelor de a dispune singure asupra sorții lor.* Acest drept nealterabil și nenegabil îl cerem în numele opiniei publice din Europa în favorul cretenilor, cari trebuie, ca liberi să pótă decide asupra sorții lor proprie, în față cu nepuțința, ce a dovedit guvernul turcesc pentru susținerea ordinii în sinul acestui popor. Suntem convingși pe deplin, că singura modalitate posibilă pentru încetarea tulburărilor prezente este, ca poporului cretan să i-se dea posibilitatea, ca însuși independent prin prebiscit să se exprime voința sa asupra sorții sale în viitoriu“.

Memorandumul e subscris de presidentul Bajer și secretarul Ducommun.

Revista externă.

Se așteptă cu mare încordare scirile despre blocarea insulei Creta, care a fost să se începă Duminecă la órele 8 a. m.

Blocarea a și fost publicată în o parte a capitalelor europene, și acum se așteptă dispozițiunile puterilor pentru executarea ei. Nu mai puțin decât 110 corăbii străine îi păzesc malurile, așa, că ori-ce comunicație între insurgenții și spriginitorii lor din afară este cu neputință.

Că blocarea are caracter serios, s'a dovedit prin cazul de Mercuri al fregatei austro ungare „Sebenico“, care a scufundat un shooner grecesc, care voia să vină în ajutorul grecilor luptători pentru libertate de pe insula Creta.

Din acest incident, ministrul de externe Skuzes al Greciei a protestat la reprezentantul nostru dela Atena, đicând, că „Sebenico“ n'a avut drept să atace corabia grecescă, deórece blocarea nici nu s'a început încă.

La acest protest secretariul legațiunii noastre, contele Szécheny, a răspuns, că deși blocarea Cretei nu s'a început încă, corabia grecescă respectivă n'a fost în drept a duce munițiuni și alimente grecilor răsculați de pe insulă, cu atât mai virtos, căci nu numai provocării de a se retrage s'a opus și la acésta provocare a început tocmai ea atacul, dar apoi chiar și ultimatul, care expirase deja Duminecă, interđicea ori-ce fel de ajutorare a răsculaților.

De altcum „Sebenico“ totul a făcut pentru scăparea personalului de pe corăbiara grecescă și perderi în acésta privință nu s'au întemplat. Afacerea cu acésta însă nu e terminată. Se așteptă rezultatul cercetării întroduse.

Autonomia, ce au pus în vedere puterile nu-i mulțumesc pe creteni. Aceștia țin morțiș și acum la anexarea Cretei la Grecia.

Dacă puterile vréu să facă ordine în insula Creta așa precum dorese ele, atunci, după-cum s'a exprimat br. Giessi, atașat la legațiunea noastră, vor trebui să ducă acolo cel puțin 80 mii de ómeni, ceea-ce însă cu greu va merge, pentru că Austro-Ungaria și Germania s'au declarat deja, că mai mult de 5—600 de ómeni nu vor trimite, apoi guvernul frances și cel italian cu greu se vor decide, deórece

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istorie.

(Urmare.)

Pentru acésta și noi părtași fiind cu iubirile noastre de Christos de acésta bucurie, gradușul din inimă poftim petrecerea acestui prasníc a-7 avé cu bucurie și mulțămită; să lăudați pe Christos ce a înviét din morți și să păziți temeiul acestei faceri de bine a lui Christos, adecă dragostea, că pentru dragostea ce a avut Dumneđeu cătră om, a răbdat Christos patimile și a înviét a treia đ; acest dar, temeiul, dragostea Vě sfětnim ca să aveți cătră Ddeu din tótă puterea sufletului și a inimii și cătră aprópele seu asemenea, adecă dragoste cătră cei mai mari prin care se înțelege supunerea și ascultarea preafinaltei povățuirii împărătesci, mai marilor stăpânirilor și îndreptătorilor țerii, stăpânitorilor locurilor și dragoste cătră tóte națiunile creștinesci, ferindu-vě, nimerii rău nu numai a nu face, ci nici a cugeta. Acésta este folosul și bucuria de obște tuturor, care să puteți avé rugăm pe Christos cel ce a înviét, ca să vă dăruescă sănătate pacinică, viață, milă și mai

pe urmă împărăția ceriului, care toți să o dobândiți din tótă inima poftim.

S'au dat în Sibiu, 2 Aprile 1785.

Gedeon Nichitici.

Nr. 172.

După puterea milostivului intimatului a înălțatului crăescului Gubernium dela 3 Martie sub Nr. 719 poruncitoare, ca toți preoții să facă protocéle și cerënd slăvitele magistraturi, să le dea înainte, cu tot dinadinsul poruncim, ca tuturora preoților din protopopiatul Vostru să poruncesci, ca protocélele tot preotul să facă precum s'au fost și mai nainte poruncit dela înălțatul crăescul guvernium la 6 Aprile A. 1780 supt Nr. 1680 și în 7 đile Martiu 1782 supt Nr. 1412 și în 7 đile Octomvrie A. 1783 supt Nr. 7633. Prin vicarișul Ioan Popovici protopopul Hondolului vi s'au însciițat tóte poruncile, cari s'au dat și se vor da dela noi, prin voi să le scrie și cerëndu-le slăvitele magistraturi séu tablele locurilor, să le dea înainte.

Pentru-că v'am poruncit, ca la adunarea cea hotărîtă a protopopilor și vice-protopopilor să fie la 27 Aprile la Sibiu, care trebuie negreșit a se împline; pentru aceea după porunca înălțatului crăescului guvernium vă poruncim, ca dela domnul vice-

span circulașului să cei și să iai pașuș pentru slobodă și neîmpedecată venirea vóstră la Sibiu.

S'au dat în Sibiu, 7 Aprile 1785.

Gedeon Nichitici.

Nr. 262.

Preacucernice protopópe Kir Lazare!

Pentru-că înălțatul crăescul guvernium prin milostivul seu intimat dela 19 Aprile a. c. supt Nr. 2767 bine a voit întru asemănarea prea milostivii împărătescii ordinații a porunci, ca la locurile în cari se află fundații în bani séu în moșii pentru spital, ca să se grijască copii cei lăpědați, betegi, ologi, sěraci, după adăugatul aicea formulariu să se scrie. Pentru aceea, după puterea acestei porunci vei avé datorie drept și curat, după formulariu a lua în scris în protopopiatul vostru, unde se află, cu însemnarea fundatorilor, fundațiilor, veniturilor și cheltuelilor, cari se află spre ținerea spitalurilor și sus numitelor fețe și fără zăbavă la noi a trimite.

S'au dat în Sibiu, 3 Iuniu 1785.

Gedeon Nichitici.

(Va urma.)

spiritul poporațiunii este cu totul în favorul Grecilor.

Mai rămâne Anglia și Rusia. Dar' nici aici nu sunt prospecte, că poporul va permite guvernelor lor, ca să se suprimă pe greci, de dragul imperiului turcesc demoralizat și asupritoriu. În special în parlamentul englez s'a pornit o mișcare puternică în contra guvernului pentru-că acesta ia în apărare pe turci.

În zadar se provocă apărătorii întregității imperiului turcesc la contractul din Berlin, când guvernul turcesc n'a împlinit nici-una din condițiunile aceluia contract referitoare la ușurarea sorții creștinilor.

Altele sunt motivele apărării tronului turcesc și nu echilibrul european.

Adevăratele motive sunt, că încă nu s'au putut înțelege pe deplin, cum se împartă între ele acest imperiu, care de sine nu se mai poate susține; și apoi le mai e și temă, că popoarele din imperiul turcesc eluțându-și libertatea națională și bisericească, vor afla imitatori și în imperiile lor. Acesta e cauza suprimării tendențelor și luptelor de libertate ale poporului grecesc de pe insula Creta.

În urma ultimului și a blocării Greciei s'a vădit constrânsă a-și retrage corăbiile din apele Cretei și se așteaptă în curând și rechemarea trupelor de pe uscat.

Așa dară Grecia a fost constrânsă a se retrage din insula Creta. Cu toate acestea ea și-a ajuns un scop: a constrâns moralicesce pe puteri să dea Cretei autonomie. Dar mult mai mare e rezultatul moral, ce l'a obținut câștigându-și simpatia tuturor popoarelor setose după libertate.

Cu cât însă Grecia a fost silită a se retrage din insula Creta, cu atât mai mult desvôltă o activitate mai mare de a porni o acțiune în contra Turciei pentru eliberarea popoarelor din peninsula balcanică.

Mai zilele trecute un colaborator dela Atena al ziarului „Journal“ din Paris a cercetat pe moștenitoriul de tron grecesc Constantin, și la întrebarea că fi-va resbel? acesta într'altele a răspuns:

„Acesta atârână dela regele și dela ministrii. Europa ne-a împins la starea de aji și dacă am ceda, ne-am perde onórea. Nu ne este ertat deci să cedăm, ci trebuie să mergem mai departe pe calea apucată.

Dta întrebă, dacă resbelul va erumpe aji ori peste opt zile. Ca soldat își spun clar ceea-ce simțesc. Dacă diplomația în óra ultimă nu capătă minte și nu va vedé, că trebuie să abstea dela decisiunile sale, la a căror urmări așa se vede, că nici nu s'a cugetat, și dacă nu și va da sémă de pretensiunea cretenilor pentru anexarea Cretei la Grecia, atunci nu e om, care să garanteze susținerea păcii. Starea agitată în care ne ține Europa poporul, nu pot rămâne multă vreme fără pericol. Dacă puterile vor face cea mai mică nesocotință, atunci nu va fi putere, care să împedec erumperea resbelului și revoluțiunea macedonénă. Noi bine cunoșcem puterea contrarilor nostri și bine șcim, că învingerea o vom plăti foarte scump, dar acesta nu ne va împedeca, ci din contră, ne va încuragia, ca cu mai mult zel să vedem de luptă. Noi ținem cont nu numai de puterea, ci și de patriotismul poporului grecesc. Șcim, că pedeci aprópe nedelaturabile ni se rostogolesc în cale, dar cu ori câte greutateți am lupta ne ducem cu acel cuget în resbel, că înfrângerea, care salvéză onórea, plătesce mai mult decât abdicarea, care ne-ar desonora“.

Precum se vede ne putem aștepta la evenimente grave nu numai în peninsula balcanică, ci în întreaga Europă.

Pórta a anunțat puterilor, că pentru pertractarea reformelor va convoca

un consiliu de stat separat. La acesta puterile au răspuns, că pasul acesta îl resping necondiționat, deore-ce îl consideră numai de un pretext pentru de a mai puté amâna introducerea acelor.

Câtă perfidie turcescă și câtă slăbiciune din partea puterilor de mai stau de vorbă seriósă, cu un stat, care de atâta timp își bate numai joc de ele.

Patriarchul armean a adresat Angliei, Franciei și Rusiei un memorandum în care insinuă, că pórtă nici până aji n'a introdus reformele promise în Armenia. Probabil, că va dimisiona.

Din parlamentul magjar.

Sedința dela 13 Martiu n. 1897.

Terminându-se deja în sedința de eri desbaterea generală asupra budgetului ministrului de justiție, ca ultimul orator, ia cuvântul însuși ministrul acestui budget, Erdélyi Sándor apărându-se contra atacurilor oratorilor din opozițiune. Éta cum s'a apărut. Codicele penal militar nu se poate rezolva așa ușor, având Slavonia autonomie. Codicele dreptului privat va fi prezentat în curând. Intrénsul se cuprinde și judecata condiționată. Temnițele sunt la nivoul european. Le pune la dispoziția dlui Somai spre a se convinge personal (Risete). Pedepsa trupescă acolo e necesară, dar nu e crudelă. Totdeauna va ușura sórtea acelor, cari din advocați vreau a deveni juđi. etc.

Cu acestea desbaterea generală s'a terminat și camera primesce budgetului spre desbatere specială.

La poziția Curiei vorbește Polonyi Géza, carele atacă guvernul, că n'a regulat căsătoria membrilor din casa domnitóre, cari se țin numai de legile austriace în privința acesta și ocolesc legile magiare, cum a făcut și un membru din familia principelui Iosif. Apoi Curia declară de abrogate legi, un drept ce aparține numai legislațiunii. Bisericele s'au instituțiunile așa numite mîne mórte, n'au drept de a-și câștiga averi imobile, căci din acestea se nasce socialismul. Bisericele rom. cat., gr. cat și cea gr. ort. s'au știut bine folosi de teoria rescumpărării sufletelor practică în taina mărturisiei pentru de a-și câștiga averi, carea e soră cu puterea. (Câtă rúutate! Red) În cele următore țiece, că el ca catolic ofere o casă abatului Molnár, dacă îl va asigura, că sufletul lui va merge în rai, și nu în iad, unde sunt destinați numai cătanele, fiind el óre când și marinar. (Frumos respect față ch'ar de confesiunea sa proprie. Red.)

La sfârșitul vorbirei sale înaintéză o interpelare pe basa Art. de lege IV — 1498, LXV — 1498, XVII — 1647, XVI — 1715 prin care cere, ca legislațiunea să declare de nulă decisiunea curiei, care declarase aceste articole de lege de abrogate și da drept confesiunilor de a-și câștiga averi imobile. Vorbind despre curțile cu jurați, cere, ca numai afaceri de interes public să se dec acestora spre judecare, prin ceea-ce s'ar mai potoli și mania duelului.

După un incident între Visontai, care se abātu-se dela obiect și între președinte, care din astă cauză i-a detras cuvântul, căci n'a voit a reveni, se ridică ministrul Erdélyi și declară și el, că nu consimte cu decisiul Curiei privitoriu la câștigarea de averi din partea bisericilor, dar decisiul acela e încă unic și dacă va afla de necesar, va veni înaintea parlamentului cu un proiect de lege pentru regularea acestei afaceri; tot așa și pentru regularea afacerilor de căsătorie în casa domnitóre.

Polonyi în urma acestora și retrage interpelațiunea țiecând, că prin acesta a voit a obține numai o declarație din partea guvernului referitoare la aceste cestiuni.

Kossuth Ferencz în vederea, că ziua de 15 Martie e serbare națională, propune sistarea ședințelor parlamentare în acea zi.

La urmă Várossy Gyula interpeléză pe ministrul de comerciu în cauza deschiderei călei ferate Sepsz Szt. György — Csik-Szereda, ér ministrul răspunde, că deschiderea va urma peste două săptămâni, ceea ce atâta casa, cât și interpelantele iau spre știință.

Scrisóre din Budapesta.

— Reforma planului de instrucțiune pentru școlile medii. — Tâmbălăul dela 3/15. — „Ca să se știe“. — „Petru Maior“.

Comisia permanentă a consiliului pedagogic s'a întrunit în zilele acestea sub presiul profesorului universitar, a literatului maghiar Dr. Beöthy și a discutat asupra ordinului lui Wlassics cu privire la reformarea planului de instrucțiune pentru școlile medii. Este cunoscut, că datorința consiliului pedagogic este de o reformă acest plan de instrucțiune astfel, ca să correspundă mai mult intereselor rasei maghiare. Comisia permanentă, conscie de acestă datorință a sa, s'a grăbit a satisface dorințelor ministrului de culte și instrucțiune publică, atât de devotat reformelor. În ședința sa din urmă a convenit asupra următorelor reforme:

Planul de instrucțiune are să fie reformat în deosebi cu privire la acele două obiecte, cari sunt în prima linie chemate de a întări rasa maghiară și de a înlesni magiarizarea naționalităților, — istoria și limba maghiară.

Pe aceste două obiecte are să se pună de aci înainte principalul pond. Istoria să se propună astfel, ca în cele dintău patru clase gimnasiale să vină la rând numai istoria patriei maghiare, în a cincea istoria greacă și romană, (mitologia) ér în cele din urmă trei clase istoria universală (evul mediu și evul nou) mâncând dela istoria Ungariei și aduse în continuu nex cu acesta. Care va să țiecă un metod propriu de a preda istoria universală.

Din limba și literatura maghiară órele de instrucțiune să se înmulțescă și în deosebi în a VII-a și a VIII-a clasă să se facă îndoit atâta literatură maghiară ca până acum.

În schimb pentru acestă grămădire de óre și material, comisia află de bine a reduce órele din științele positive, a înlesni studiul fizicii și a matematicii.

La fizică cere eliminarea aparatului greoiu la argumentare matematică și pretinde instruirea pe basa fenomenelor din natură, pe basa intuitivă.

Cu privire la limba latină schimbări nu se vor face, ear' asupra celei grecesci nu s'a discutat încă.

Reformele astfel contemplate vor fi așternute ministrului, care nu va întârția a le aproba și notifica în curând.

Aceste inovațiuni la tótă întâmplarea numai rensus au să stîrnescă la cei-ce sunt chemați a veghia și a conduce școlile noastre confesionale. Reformarea planului de instrucțiune pentru școlile medii a fost dorită și de noi, dar' numai în felul acesta nu. Dela un consiliu însă, a cărui principal criteriu este maghiarizarea, nu puteam aștepta mai — puțin.

Tâmbălăul din incidentul zilei de 3/15 Martie a decurs în liniște. Nici o serbătore, nici un alaiu deosebit. Înșuflețire aprópe numai la ovrei; stéguri maghiare numai la firme ovresci. În sala cea mare dela „Redută“ a vorbit Ugron, demagogul, având de ascultători pe toți ovreiași dela universitate, csöcselék-ul de pe stradă și un cãrd de dame de a treia mână. El s'a nisuit a dovedi în vorbirea sa, că mișcarea din 48 din partea maghiarilor n'a fost o revoluție în sens propriu, ci o erupțiune a sentimentelor nobile maghiare, o luptă sistematică pentru libertate, luptă purtată fără cruđimi, fără tirăni, ci cu cumpet și demnitate. Pe urmă au vorbit niște studenți și au declamat două teatraliste. Na fost absolut nici o înșuflețire, numai la punctul din urmă, la cântarea: „Barna kis lány esit, esit“ s'a aplaudat. Ridicolă — pietate față de „înalta“ și gloriósa ție! Dór' n'o fi slăbit duhul patriotic?

În unul din numerii din urmă v'am raportat despre Liga magiară și mi-am luat permisiunea a comunica ceea ce aușisem și cetisem, că nou alesul episcop unit al Lugojului, Sântia sa părintele Radu este membru al acestei reuniuni de magiarizare și încă membru în consiliu. „Tribuna“ din Sibiu a dat două desmințiri, una din Blaj și alta de aici, în care susține, că Sântia sa nu este membru al acestei reuniuni, ci numai din eróre a fost indus în lista membrilor.

„Unirea“ asemenea este autorizată a desminți, că numele părintelui Radu a fost din greșală indus în lista membrilor din

consiliu și că lucrul întreg este o mistificare. Bun; greșela acesta a fost fatală și mă mir cum s'a întâmplat de a trecut ne băgată în sémă, până ce eu în calitate de consciențios raportor nu am atras atenția Sântiei Sale. N'avem decât să ne bucurăm că nu este fapt. „Tribuna“ îmi impută, că am fost superficial informat. O fi! Are și ea foi în redacție, are și ea corespondenți prin Budapesta, de ce n'a găsit ea mai iute „erórea“, de ce n'a dat ea mai iute desmințirea?

Meritul, că „erórea“ acesta a fost rectificată, fără îndoială, este al meu. De ce nu e mai complesantă „Tribuna“ să-mi recunoască acest merit. Ah, dela ea complesanță nici nu aștept.

Ajunge atâta că părintele Radu numai din eróre a fost indus în lista membrilor din consiliul „Ligei maghiare“, că Sântia sa nu este membrul acestei reuniuni. Vorba „Unirei“: „Ca să se știe“!

La „Petru Maior“ se lucră în timpul din urmă mult și bine. „Seratele academice“ ținute în localul societății sunt bine cercetate. S'au ținut până acum două. La aceste s'a declamat, cântat și s'au cetit și discutat lucrări. Următorele lucrări au fost cetite: „Despre tragedie“, de Axente Banciu, „Lumea nouă și lumea veche“ studiu de Nicolae Sulica, „Primul meu amor“ schiță de V. Meșter. Lucrările au fost bine primite.

Seriositatea cu care se muncesc la această societate a universitarilor români este demnă de atenția publicului românesc.

Corespondentul.

Din România.

Diarele, fără deosebire de vederi politice, continuă a se ocupa cu scóterea la ivelă a meritelor mult regretatului Alexandru Lahovari, ér adenc intristata familie capătă mereu la telegrame și adrese de condolență. Intre acestea cetim în „Timpul“ și următorele:

I. P. S. Sa Mitropolitul Sibiului ne-a adresat telegrama următore:

Timpul

Bucuresci.

Mé asociez domniilor vóstre în profundă durere pentru pierderea ilustruului bărbat de stat Alexandru Lahovari, știmat și pe la noi de toți.

Miron Romanul,

mitropolit.

Tot în „T.“ aflăm și următorele informațiune:

În urma defunctului au rămas numeroase și prețioase documente în chestia românilor din Transilvania.

Din ele se poate vedea cum Lahovari scia să trateze chestiile delicate, unind patriotismul cel mai cald și generos pentru românii de peste munți cu cea mai perfectă lealitate față de monarchia Austro-Ungară, și lucrând împreună cu bărbații de stat austro-ungari pentru îmbunătățirea sórtei românilor.

Decedatul, drept dovadă a marei sale reputațiuni politice, avé următorele decorațiuni: Marea Cruce a Corónei României.

Mare Ofițer al Stelei României.

Marea Cruce a ordinelor Francisc-Iosit (Austria), Coróna de Fier (Austria), Osmania (Turcia), Coróna Italiei.

Mare Ofițer al Legiunei de onóre (Franța)

Ordinul casei Ernestine clasa I (Saxa-Coburg-Gotha).

Ordinul casei de Hohenzollern clasa I.

Ministrii Cantacuzen și Stoicescu au dimisionat.

Causele dimisiunii dlui C. ar fi: opoziția puternică, ce s'a ridicat la cameră în contra proiectelor sale privitóre la patente și timbre apoi situația gravă a partidului — dl C. se declară solidar cu dl Sturdza — și svonorile despre o panamă cu fondul pentru ridicarea unui monument lui I. Brătianu; ér causele dimisiunii dlui Stoicescu ar fi tot divergențele de vederi în sinul partidului și afacerea cu fugirea fetei senatorului Lecca cu un tinér, care fugă să fi fost ajutorată chiar de dl Stoicescu.

Se vorbește despre întrarea în cabinet a dlui Flea la interne, a dlui V. Lascar la finanțe, a dlui Porumbar la externe și a dlui Enacovici la lucrările publice.

Până acum crisa nu e aplanată.

Noutăți.

Concert. Sâmbătă în 3 Aprilie n. a. c. talentatele fice ale profesorului de muzică din Brașov, domnișorele Krummel vor da aici un concert la care va conlucra și d-na Maria Dima.

Domnișorele Krummel sunt bine cunoscute publicului din Sibiu prin concertul dat aici înainte cu 2 ani.

Forța lor mai ales zace în împrejurarea, că cântă la 2 pianuri unisono, un lucru acesta, care reclamă o deosebită siguranță și exactitate.

Atragem atențiunea publicului asupra acestui concert interesant, care promite a procura deosebită plăcere publicului nostru iubitoriu de artă musicală.

* * *

Proces monstruos. În orașul de pe „Alföld“ Hodmező-Vásárhely decurge din 4/16 Martie un proces dintre cele mai îngrozitoare. Înaintea tribunalului stau șapte persoane, cinci femei și doi bărbați, — membri ai unei bande de otrăvitori.

Banda acesta, — a cărei membri încă nu sunt descoperiți cu toții, — înscria pe membrii familiilor ce o compuneau la câte 10—20 societăți de înmormântare. — Bărbații pe femeile lor și întors; părinții pe copii, copiii pe părinți, ba luau și nemuri la casă, pe cuvânt, că vor să le susțină, apoi le înscriau și pe aceste la mai multe societăți de înmormântare. Plăteau apoi regulat taxele la pomenitele societăți, și când asigurările se urcau la mii de floreni, pe nenorocitul asigurat îl otrăveau. Otrăvitorul, ridică apoi banii de asigurare.

Câteva ca-suri: Într-o seară patru inși din banda otrăvitorilor cinză cu o a cincea persoană, o femeie pe care vor să o trimetă pe cealaltă lume. Au gălăște de cină. Șapte gălăște sunt umplute cu otrăvă. Pe aceste le așază în blid așa, că nenorocita victimă să le scotă. Femeii i-se face rău, ér celoralți nu li se întemiplă nimic, deși în același farfurie au mâncat. Femeia móre, ér banda rămâne cu banii de asigurare.

Un bărbat își otrăvesce nevasta, după ce a asigurat-o. Făcându-i-se rău, vicleanul cheamă medicul. Acesta prescrie med cină, dar bărbatul dă venin nevastei sale. Femeia nu móre degrabă. Bărbatul înspăimântat pește nopțe se duce la moșa Jager Mari (capul bandei, care ține otrăvă și vinde de 5 fl. câtă e de lipsă pentru omorul unei persoane) aduce la ea otrăvă, îi mai dă nevastei, care până dimineța móre.

Gulyás cu nevastă-sa, după ce și-au asigurat servitorea la 17 institute, au otrăvit-o. Doctorul se mira, cum de servitorea a murit, pe când el n'a găsit periculoasă bóla. Otrăvitorii i-au dat otrăvă în loc de leacuri. Acum Gulyás a cerut dela medic, să dispună îngroparea la moment; întinându-i deodată și o pungă cu bani. Medicului i s'a părut curioasă afacerea, a cercetat și a aflat, că servitorea era asigurată la 17 institute. A făcut momentan arătare la poliție, — astfel s'a descoperit întreaga afacere îngrozitoare. Procesul va dura încă mai multe zile.

* * *

Convocare. Prin acesta se convoca adunarea generală a învățătorilor din despărțământul protopresbiteral gr. or. al tractului „Hațeg“, care se va ținea Joi în 13/25 Martie 1897, la 2 ore p. m. în cancelaria protopresbiterală, eventual în școla grănițărăscă, din Hațeg — pe lângă următorul

Program:

1. Raport presidial despre starea școlilor și a învățământului din acest tract.
2. Prelegeri practice:
a.) din Comput, de Iulius Valer Ioanovici, învățătoriu în Petrița și George B. Reitescu învățătoriu în Bărești.

b.) din Geografia, de George Șandru învățătoriu în Petroșeni și Ioachim Cerbibean învățătoriu în Nucșóra.

3. Raportul cassariului despărțământului și
4. Eventuale propuneri.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului „Hațeg“.

Petroșeni, 5/17 Martie 1897.

A. Stanca, Iuliu Valer Ioanovici,
admin. protopr. învăț. și notar.

* * *

Producțiuni musicale-teatrale. Ni-serie, că la inițiativa luată de domni preoți Ghibu și Oana, și a domnilor proprietari S. Blaj și F. M. Vule, s'a arangiat în comuna Pianul românesc la 9/21 Febr. o producțiune musicală teatrală. S'au executat mai multe piese corale românesce, sub conducerea inv. I. Bârsan. — Dialogul „Dupa procese“ a fost bine predat de inv. V. Dura și economist I. Fleșeriu. S'a arangiat o seșetóre, în care au declamat d-șorele M. Vule („Dușmanele“ de Coșbuc), S. Ghibu („Ispita“), V. Ghibu („Gróza“ de Alexandri), și I. Vule (balada: „Sunt eu de vină“); țeranca S. Cristea a cântat două frumoșe doine. S'a predat dialogul: „Luxul“, de două eleve. În piesa teatrală „Cinel-cinel“ au scerat aplause d-șorele M. Vule și S. Ghibu, și dl I. Bârsan. „Țiganul la deal“ a fost bine predat de un țeran. S'a arangiat în fine un tablou, reprezentând o clacă la secere. După producțiune a urmat joc. Serata a reușit bine. Au încurs circa 80 fl. Publicul l'a format țărănimea din loc și câțiva inteligenți din loc și jur.

În Sâmbăta inf. la inițiativa luată de preotul local V. Mușat și inv. S. Siche s'a arangiat în 20 a l. trecute st. v. o serată teatrală musicală. S'a jucat piesa „Nópte de érnă pe sate“, s'au executat 6 piese de cor sub conducerea învățătorului Siche, un dialog și o anecdotă, toate cu mult succes. În executarea rolurilor din piesa teatrală au escelat d-șóra Eugenia Mușat, fiica preotului local și d-șóra Maria Vulcu din Seliște. S'au produs bine și domni: Siche, M. Tomescu, Ioan Mândrea și Sofron Ilarie. După producție a urmat joc. În genere serata a reușit bine. Venitul curat e de 50 fl., care e destinat pentru înființarea unui fond școlar.

* * *

Neerológe. *Daniil Gabor*, subjude reg. în pensie ne așes. în etate de 67 ani după un morb greu, astăzi la 6 ore dimineța și-a dat nobilul seu suflet în mâinile Creatorului. Rămășițele pămâtesce ale neuitatului defunct se vor transporta Joi, în 13/25 Martiu e. c. la 3 ore d. a. din locuința sa strada Poplăcii Nr. 35 și se vor așeza după rital gr. or. în cimiteriul din suburbiul inferior (Pórta Turnului), spre repaus etern. Fie-i țérina ușóră! Sibiu, 11/23 Martiu 1897.

*

— Jalnica familie a preotului Ioan Doican își împlinesce trista datorie, a aduce la cunoscința încetarea din viață a neuitatului soț, tată, moși și frate, *Ioan Doican*, paroch gr. or., carele în etate de 67 ani, după lungi și grele suferințe și după un serviciu la altariul Domnului de 42 ani, a încetat din viață astăzi la 12¹/₂ ore din zi.

Rămășițele pămâtesce ale adormitului, se vor depune spre vecinica odichnă în cimiteriul gr.-or. din Sebeșul inferior, Mercuri în 12/24 Martie n. la orele 9 a. m.

Sebeșul inferior, 10/22 Martiu 1897.

Maria Doican nasc. Durdac, ca soție; Toma și Ioan, ca fii; Vasile Mihail și Ana Barbosa, ca norori; Maria, Elisaveta, Aurel, Vasile, Ioan, Ana și Victor, ca nepoți.

Correspondență particulară

a „Telegrafului Român“.

Brașov, 25 Februarie 1897.*

Domnule Redactor!

Alaltăieri, la 10 ore a. m. reuniunea română de gimnastică și de cântări și-a ținut adunarea generală.

Simpaticul ei președinte, profesorul George Chelariu, a deschis ședința cu o vorbire clără, scurtă și precisă și a accentuat cu o adevărată satisfacție îmbucurătorul fapt, că reuniunea și a luat un avânt, care trebuie, să încălzească pe tot românul cu bun simț.

Din raportul comitetului, cetit de secretariul Ioan Murăroiu, se vede, că reuniunea are trei membri onorari, 1 fondator, 75 ajutători și 59 activi, — cu 7 mai mult ca în anul trecut.

Din raportul casei, cetit de cassarul Iosif Moldovan, se vede, că averea reuniunii constă în bani, efecte și realități din 2648 fl. 80 cr; — s'a sporit cu 17 fl. 69. cr.

Comisia compusă din membrii: Nicolae Petra-Petrescu, Ioan Săbădeanu și

*) Intârziată din lipsă de spațiu. Red.

Ioan Panțu, după ce a revidat rapórtel, a referat prin ruportorul ei N. P. Petrescu, că a găsit toate afacerile reuniunii în bună regulă.

Membrii adunării, la propunerea președintelui, și-au exprimat sculându-se în picóre condolențele pentru trecerea din viață acesta a colegilor lor: Dr. Ioan Bozoceanu, Dr. Emilian Popescu și Ioan Dușoiu junior.

S'a adus mulțumită dușolară: Mai întâiu iubitelui dirigent Pantalimon Dima, care a muncit și muncese fără preget și neobosit la înaintarea secțiunii de cântări; dlui Tache Stănescu, care din incidentul căsătoriei ficei sale Elena cu fratele prof. Dr. Iosif Blaga a donat reuniunii 50 fl.; dlui Iosif Iosif Ioan Panțu, care a donat reuniunii 20 fl. pentru procurarea obiectelor de scrimă și dómnei Dr. Rațiu pentru donarea „Chrestomației musicale“ de Costescu.

În decursul anului trecut secțiunea de cântări a dat 3 conveniri; a cântat și la serata arangiată pentru sporirea fondului societății, care urmărește fondul d'a una teatru românesc aici în Austro-Ungaria.

Îmi saltă inima de bucurie, că pot constata cu privire la secțiunea de cântări a reuniunii, un progres atât de laudabil. Dar nici că se pôte altfel: Într'un oraș, ca Brașovul, unde conlocuitorii sași dau concerte cu „Creațiunea“ de Haydn, ar fi nu numai o rușine, dar o batjocură pe capul românilor cu bun simț, să stea cu mâinile în sín. Drept aceea le dic: Înainte! Secțiunea de cântări dispune de bune puteri. Dacă membrii ei activi vor fi totdeauna cu zel și interes, dacă vor cerceta probele regulat și vor respecta, ca și până acum „severa disciplină“, care singură condiționează progresul, nu numai că se pot apropia de nivelul sașilor, ba îi pot chiar și întrece! Să dea D-zeu! E nobilă rivalitatea!

Nu tot atât de mulțumit mă pot exprima și despre secțiunea de gimnastică. Ce-i drept, ea a fost reactivată numai în anul trecut; cu toate acestea până acum nu observ din partea relativ a puținilor membri zelul și interesul dorit. Regret acest lucru din două puncte de vedere: Mai întâi: pentru-ce conlocuitorii noștri sași par'că au fost cu toții elevii lui Iahn și ai lui Gutsmuths, căci tot gimnastică fac (pôte, că au mai mare trebuința de ea); al doilea, pentru-că mândrul nostru gimnasiu ortodox dispune astăzi de o sală de gimnastică de model, care se pôte compara cu ori și care gimnastică din Berlin chiar — fără măgulire. Ei bine, ni totul la dispoziție, . . . voiesce și vei putea! Am motive însă, să sper, că în curând nu ne vom lăsa nici în această privință!

Cu verificarea protocolului au fost însărcinați simpaticii profesori: Dr. Beanisce și Aurel Ciortea.

După ce i s'a exprimat vechiului comitet mulțumită, i s'a dat absolutul și s'a ales noul comitet pe anul 1897 în următoarele persoane: Președinte: George Chelariu, (profesor); vice-președinte: Dr. V. Saftu (preot); cassar: Iosif Moldovan; secretar: Ioan Murăroiu (amândoi funcționari la banca noastră națională „Albina“); arhivar: Aurel Ciortea (profesor); conducător al convenirilor: Nicolae Bogdan (profesor); Pantalimon Dima, dirigent al secțiunii de cântări și Petra Roșca, dirigent al secțiunii de gimnastică.

* * *

Tot în 23 Februarie a. c. la 4 ore p. m. am avut fericierea, să asist la „ședința publică“, dată de societatea de lectură „Ioan Popasu“ a studenților dela școlele medii române ortodoxe din Brașov, în sala cea mare a gimnasiului.

Deși din motiv pedagogic nu se pôte evita, că programele unor astfel de sêrbări să fie ceva mai lungi, totuși mărturisesc, că am simțit în mine atâta bucurie, încât dacă ar fi mai durat încă p'atât, și tot n'aș fi pregetat, să păstrez aceeași deosebită atențiune. Și cum se nu te bucuri, când vești la „speranța națiunii“ un progres atât de laudabil?!

Activul președinte al societății, profesorul Dr. Ioan Bunea, a arêtat în discursul de deschidere însemnătatea societăților de acest soi. Partea literară; Octavianul Ioan Minea a desvoltat în studiul său asupra „Novelelor lui Ioan Vlahuța“ (punctul 3 din program) multă simlînță și pricepere. Laud în deosebi frumo-

sul stil, în care a fost scrisă întreaga lucrarea. Ar fi fost bine, să cetescă ceva mai rar și mai cu ton. — Studentul din cl. II comercială, Ioan Lăpădatu, a tratat o temă (pct. 6) pentru noi, brașovenii de deosebit interes: „Brașovul din punct de vedere comercial și industrial“. Pentru-că nu prea există scrieri asupra acestor cestiuni, meritul autorului, și care a dovedit o muncă intensivă, iese și mai tare la ivelă; a cetit-o ceva și mai repede decât antecesorul său l'eterar. — Amândoi au fost viu aplaudați.

Partea declamatorică: Punctul 5 din program a fost: „Scipio și Hannibal“ de Fr. Grillparzer. Rolurile le-au avut octavianii Candin David (Hannibal) și Mihai Popovici (Scipio); rolul mai secundar al solului de pace: octavianul Zenovie Popovic. Atât „Hannibal“, cât și „Scipio“ au dovedit multă pricepere declamatorică și destulă prezență de spirit. Ceea ce mi-a plăcut mai mult a fost sentimentul, care însoția vorbele și gesturile lor. Paliditatea lui David, forțe potrivită cu situația lui Hannibal, — stetea față în față cu roșiata lui Popovici, care manifesta curajul înfêrbentat al romanului Scipio. Amândoi au fost viu aplaudați. — Ar fi fost bine, ca în program să se fi spus, și cine a tradus o în limba română.

Punctul 8 a fost: „Din prag“ poezie de A. Vlahuța. Septimanul Zacharie Bârsan a fost excelent din toate punctele de vedere. În urma aplauselor, cari nu mai voiau să înceteze, a fost silit, să repara pe podiu și să mulțămescă publicului.

Punctul 10: „Ion la Fteatru“, anecdotă de Th. Speranță, declamată excelent de octavianul Constantin Jurcan, să pare, că a plăcut publicului mai mult decât toate. Aplauzele furtunose l'au făcut, să mă declame încă o anecdotă tot de Speranță despre un jidan, căruia i-a fost frică, să se pună călare. Bine ar fi, ca evreii să stea totdeauna sub cai și în veci să nu cuteze, a se pune călare!

Partea musicală: Punct 4: „Fóie verde“ cântec popular, cor *) cu solo tenor, ca compoziție și-a păstrat caracterul național. Atât corul, cât și solistul (septimanul Popșor) au cântat frumos. În legătură cu acest cântec a urmat altul: „Am avut și n'am avut, lumea mea, lumea mea“, cor cu solo de bas (octavianul Ludu), — cade sub aceea apreciere. — La insistința publicului amândouă cântecile au fost repetate.

Punctul 9: Corurile „Fosta-i lele“ de Gavriil Musicescu și „Cucule“ de George Dima, ca compoziții mi să pare, că cel din urmă e mult superior celui dintăiu. Fineța artistică din „Cucule cu penă sură“ își pătrunde inima. Amândouă corurile au fost bine executate.

Mai mult m'a surprins, — în partea musicală, — orchestra societății, pentru că ea constituie în această privință un progres evident, deore-ce acum câțiva ani nici vorbă nu era la gimnasiul nostru de orchestră! Numai înainte!

Punctul 2 (Hora), 7 (Romanța) (și 11 Ardeleana), ca compoziții sunt succese, ca executare au întrecut așteptările mele. Mai toate au trebuit repetate!

Meritul deosebit pentru reușita părții musicale a ședinței îl are noul și simpaticul nostru profesor de muzică, Timoteiu Popovici. Într'un interval relativ scurt (din tómnă până acum) a făcut forțe mult. Pe lângă pricepere densusul are și o rară perseveranță în muzică. Numai cine scie, ce va să dică, a fi dirigent, numai acela pôte judeca, ce muncă titanică îi trebuie unui om, ca să facă un cor bărbătesc, care pe lângă cântece profane cântă în tótă Dumineca și sêrbătórea la biserica Sf. Nicolae, ca să aranjeze o orchestră de ditelanți (a fost și în anii trecuți, ce-i drept) și mai mult: ca să facă un cor forțe frumos în 3 voci cu elevii din școlele primare! Suum cuique! Noi, românii brașovenii, ne putem felicita că-l avem de încheiere, încre!

Și acum la școale, încă două observări: 1. Înțeleg însemnătatea steluțelor la punctele 2, 7 și 11 din program astfel: Componistul n'a voit, să fie numit. Nu pricep însă steluțele la punctul 9, pentru-că com-

*) Amintesc spre laudă, că toate corurile au fost cântate fără note.

poniștii și-au publicat lucrările lor, deci au dreptul, să fie numiți. Formatul hârtiei nu scuză în astfel de cestiuani. 2. Nu știu, dacă și în alți ani în decursul întregii ședințe nu s'a amintit nici măcar o vorbă despre fericitul episcop „Ioan Popasu“, al cărui nume societatea îl poartă. Din punct de vedere educativ este indispensabil, ca la fie-care ședință să se atingă, cel puțin pe scurt, meritele neperitore ale acestui neuitat protopresbiter al Brașovului, pentru-că numele lui ni l spune fie-care pătura din falnica clădire a gimnasiului nostru ortodox!

tote delurile și din comunele învecinate alergau către casa nouă de rugăciune, ca să participe la actul sântice, ce numai foarte arare-ori au ocaziune să-l vadă, ba mulți pôte, că nici odată mai mult. Au mai participat și un însemnat număr de fruntași și inteligență de naționalitate magiară din marea comună Zagon.

Serviciul divin s'a început la 9 ore a. m. și a durat până la 1 oră p. m.

După sântirea apei, ocolirea și stropirea bisericii cu apă sântită, intrând în biserică, Preaon. domn protopop a ținut o cuvântare foarte acomodată actului, la care a răspuns parochul local I. Dima, mulțămind în numele creștinilor Preaon. D-Sale pentru sfaturile binevoitoare și povețele sănătoșe, ce totdeauna când au cerut le a dat și urându-i ani mulți, ca cu iscusința și tactica-i cunoscută și dovedită până acum, să pôte conduce și în viitor tractul încredințat Preaon. D-Sale spre binele și prosperarea lui, ér ca tată de familie să-și pôte crește și fericii familia.

Bucuria, mângăierea și mulțămirea sufletescă, de care erau pătrunși și le simțiau toți creștinii, se puté vedé și cetii din fețele lor.

După terminarea santei liturgii, miruirea creștinilor și împărțirea anaferei, imensa mulțime de creștini, fie-care mulțămit și mângăiat în inima sa, că s'a învrednicit a participa la un act ca acesta, s'a dus pela ale sale, ér pentru preoțime și ceea-laltă inteligență s'a dat o masă. La masă s'au ridicat mai multe toaste; cel dintăiu l'a ridicat Preaon. domn protopop pentru Excl. Sa Inalt Preasântitul nostru Domn arhiepiscop și metropolit; s'au mai ridicat pentru dl protopop, parochul local și creștinii din loc, pentru preoțimea participantă și pentru fruntașii magiari din Zagon.

Timpu încă a fost favorabil, deși ziua precedentă nu ne promitea.

In chipul acesta a decurs actul sântirei casei de rugăciune din Barcan.

....ma.

Loterie.

Sâmbătă, în 20 Martiu 1897 n.

Viena: **60 7 72 1 4**
 Timișóra: **69 48 39 36 35**

Sitabuzău (Treiscaune), 16 Faur 1897.

În vremea acésta grea, în care trăim noi acum, și pe lângă greutățile și nécesurile de tot felul ce le îndurăm, ni se umple inima de bucurie, și simțim o adevărată mângăiere, când prin norii grei și întunecoși străbate câte odată soarele și-și revarsă rașele sale binefăcătoare și înveselitoare asupra noastră; când ni se dá ocaziunea a gusta și unele momente îmbucurătoare, care ne fac să uităm, să dispară așa dicând momentan amărăciunile vieții, ce aprópe continuu le întâmpinăm și simțim.

O zi de bucurie, de o adevărată însuflețire sufletescă a fost ziua de 2/14 Februarie a. c. pentru creștinii din comuna bisericescă gr. or. Sitabuzău și din comunele învecinate, dar în deosebi pentru creștinii din cătunul Barcan, a fost apoi cu mult mai însemnată, pentru-că o ferbinte dorință a lor de mult nutrită, deși cu mari nécașuri, strădanii și opinteli, dar totuși prin conducerea înțeleptă a neobositului lor paroch, și în urma neînfrânteii stăruințe a unora dintre creștini, și-au vedúť-o astădi realizată, și-au vedúť casa lor de rugăciune clădită, terminată și astădi apoi chiar sântită.

Actul sântirei l'a sêvêșit ca delegat autorizat al Exelenței Sale Inalt Preasântitului Domn arhiepiscop și metropolit Miron Romanul, Preaonoratul domn protopop tractual actual Dumitru Coltofean, cu 9 preoți cooperatori și mai mulți învêțători, cantori, toți din tractul Treiscaune.

In acea zi poporul credincios, bărbați și femei, tot cete-cete din toate vâile și de pe

Audiți, vedeți și vă uimiți!

Sensațiune!

Fac prețuri necređut de ieftine la acésta

desfacere finală

de orológe veritabile de Genf cu mecanism de precisiune și garanție pe 5 ani.

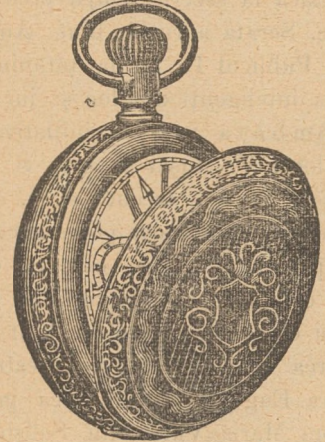
l orologiu remontoir de goldină cu capacuri admirabile, gravate ori lucii, în nimica deosebit de cele de aur veritabil, cu un lanț frumos de goldină și regulat punctual, mai nainte fl. 10.—, acum á fl. 5.75 cu garanție de 5 ani. l orologiu remontoir de argint, cu capac dublu, de argint veritabil de 13 unci, cu mecanism de precisiune și garanție pe 5 ani cu un elegant lanț aurit, mai nainte nainte fl. 18.— acum fl. 9.— l orologiu remontoir, Prince of Wales, de argint veritabil cu capac dublu, 15 rubini, mecanism de precisiune și garanție pe 5 ani, cu lanț elegant, mai nainte fl. 20.— acum fl. 11.— l orologiu anker de argint veritabil de 13 unci aurit în foc, cu mecanism de precisiune și garanție pe 5 ani, cu un elegant lanț lung, ori scurt, mai nainte fl. 18.— acum fl. 11.— l orologiu remontoir pentru dame de aur cu mecanism de precisiune și garanție pe 5 ani, cu lanț elegant aurit, mai nainte fl. 22.—, acum fl. 15.— l orologiu remontoir de aur pentru domni, cu mecanism de precisiune și garanție pe 5 ani, mai nainte fl. 55.—, acum fl. 35.— l inel de aur cu sigil pentru domni séu dame, fasonul cel mai nou, din aur de 14 carate probat din oficiu, cu pătura roșie, verde, albastră sau albă, după plăcere á fl. 5.—, 6.—, 7.—, 8.—, 10.— l inel de aur cu diamant veritabil probat din oficiu á fl. — 12.—, 15.—

Ne rugăm pentru binevoitoare comande cât mai grabnice. Ori-ce comandă se execută tot atât de conscientios, ca și când cumpératorul însuși ar fi de față.

Obiectele neconvenabile se schimbă ori se retrimite banii.

P. FROMM,
 orológe și giuvaere
VIENA, II., Obere Donaustrasse 107.

[34] 1-2

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobere 1896.

Budapesta — Predeal

Tren de per-sone	Tren accele-rat	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren accele-rat	Tr. de per-sone	Tren accele-rat	Tren de per-sone	Tren accele-rat	Tren de per-sone
10.—	8.05	—	8.05	2.—	pl. Viena	1.55	1.55	1.55	7.20
8.30	2.15	3.15	5.45	9.15	Budapesta	5.45	7.40	7.—	1.50
11.21	4.16	6.52	9.02	11.12	Szolnok	2.24	5.31	3.37	11.44
1.33	5.48	—	11.33	12.47	P. Ladány	12.03	3.56	1.19	10.03
3.42	7.08	—	1.48	2.11	Oradea-mare	—	2.37	11.04	8.43
3.58	7.15	—	2.06	2.18	pl. Oradea-mare	—	2.30	10.44	8.39
4.38	7.43	—	3.03	2.50	Mező Telegd	—	2.01	10.07	8.11
5.20	8.18	—	3.45	3.26	Rév	—	1.34	9.30	7.46
5.43	—	Tren micst	4.06	—	Bratca	Tren micst	—	9.10	—
6.32	9.07	2.52	4.53	4.17	Ciucia	5.48	12.52	8.32	7.08
7.16	9.37	3.51	5.32	4.50	Haidin	4.59	12.20	7.54	6.39
8.07	—	5.05	6.24	—	Ghirbău	3.18	—	6.54	—
8.34	10.37	6.14	6.59	5.55	Cluș.	2.23	11.01	6.13	5.23
8.49	11.10	—	8.40	6.11	pl. Cluș.	—	10.45	5.24	4.35
9.06	11.27	—	9.09	6.27	Apahida	—	—	5.02	4.14
10.12	12.30	—	10.40	7.27	Ghiriș	—	9.24	3.47	3.01
10.42	12.57	—	11.25	7.50	Cucerdea	—	8.54	3.06	2.25
11.01	1.09	—	11.49	—	Uióra	—	—	2.49	2.08
11.09	1.16	—	11.59	—	Vințul-de-sus	—	—	2.41	2.—
11.31	1.36	—	12.29	8.17	Aiud	—	8.23	2.17	1.38
11.48	1.54	—	12.55	8.33	Teiuș.	—	8.06	1.55	1.17
12.05	—	—	1.36	8.38	pl. Teiuș.	—	7.59	1.29	—
12.33	—	—	2.08	—	Crăciunel	—	—	12.55	—
12.47	—	—	2.27	9.09	Blaș	—	7.30	12.40	—
1.18	—	—	3.11	9.29	Micăsasa	—	7.09	12.01	—
1.34	—	—	3.31	9.42	Copșa-mică	—	6.56	11.41	—
2.13	—	—	3.46	9.44	pl. Copșa-mică	—	6.54	11.14	—
2.32	—	—	4.08	9.59	Mediaș	—	6.41	10.55	—
3.04	—	—	4.45	10.22	Elisabetopole	—	6.20	10.21	—
3.40	—	—	5.27	10.51	Sighișóra	—	5.53	9.42	—
4.03	—	—	6.12	11.12	Hașfalău	—	5.33	9.13	—
5.34	—	—	7.59	12.26	Homorod	—	4.27	7.45	—
6.12	—	—	8.37	12.58	Ágostonfalva	—	3.53	7.02	—
6.41	—	—	9.07	1.15	Apața	—	3.37	6.36	—
7.16	—	—	9.40	1.34	Feldioara	—	3.16	5.58	—
8.—	Tren accele-rat	—	10.25	2.09	pl. Brașov	—	2.45	5.08	—
—	11.—	—	—	2.19	Timiș	—	7.01	2.18	—
—	12.26	—	—	3.01	Predeal	—	6.39	1.42	—
—	1.11	—	—	3.31	București	—	5.11	1.12	—
—	8.30	—	—	9.30	pl. București	—	—	3.58	—

Budapesta — Arad — Teiuș

Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren accele-rat	Tren de per-sone	Tren accele-rat	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren accele-rat	Tren de per-sone	Tren de per-sone
—	—	10.—	8.05	—	pl. Viena	6.20	7.20	—	—
—	—	8.05	1.55	10.—	Budapesta	7.20	1.10	6.10	—
—	—	10.56	3.49	1.—	Szolnok	4.14	11.19	2.49	—
—	—	3.55	6.52	6.05	Arad	11.20	8.18	9.35	—
—	2.30	4.30	7.02	6.30	pl. Arad	10.50	8.08	8.55	6.54
—	2.44	—	—	—	Glogovaț	—	—	8.43	6.41
—	3.14	4.42	—	6.41	Gyrok	10.14	—	8.18	6.12
—	3.31	5.04	—	7.01	Pauliș	10.—	—	8.05	5.56
—	3.58	5.15	—	7.12	Radna-Lipova	9.46	7.29	7.52	5.40
—	4.30	5.33	7.46	7.28	Conop	9.15	—	7.22	5.02
—	4.50	5.57	—	7.51	Bérvava	8.57	—	7.05	4.44
—	5.40	6.13	—	8.07	Soborșin	8.15	6.34	6.25	3.35
—	—	6.58	8.48	8.47	Zam	7.41	6.08	5.50	—
—	—	7.27	9.07	9.16	Gurasada	7.16	—	5.23	—
—	—	7.53	—	9.42	Ilia	7.06	5.45	5.13	—
—	—	8.08	9.31	9.58	Branicica	6.43	—	4.49	—
—	—	8.26	—	10.16	Deva	6.20	5.19	4.25	10.52
—	—	8.52	9.57	10.42	Simeria (Piski)	6.05	5.07	4.10	10.35
—	—	9.06	10.18	11.11	Orăștia	5.19	4.39	3.31	9.51
—	—	9.52	10.37	11.36	Șibot	4.55	—	3.10	9.27
—	—	10.16	—	11.57	Vințul de jos	4.34	—	2.49	9.03
—	—	10.40	—	12.19	Alba-Iulia	4.17	3.57	2.28	8.47
—	—	11.01	11.18	12.32	Teiuș	3.43	3.33	2.—	8.11
—	—	11.30	11.40	1.05	pl. Teiuș	—	—	—	—

Budapesta, gara de vest — Orșova — Verciorova

Orient. Espres	Tren de per-sone	Tren accele-rat	Tren de per-sone	Tren accele-rat	Orient. Espres	Tren de per-sone	Tren accele-rat	Tren de per-sone
8.36	11.—	9.05	9.35	4.—	pl. Viena	5.50	—	7.20
1.30	8.30	2.30	7.—	10.40	Budapesta	6.45	10.25	2.10
6.39	5.31	8.02	5.49	8.14	pl. Timișóra	8.09	7.14	8.55
6.47	—	8.10	7.15	3.10	Caransebeș	5.15	4.15	—
—	—	10.29	10.32	—	Băile Herenlane	2.37	—	4.40
11.05	—	12.30	1.09	6.58	Verciorova	12.50	—	3.40
11.45	—	1.20	2.39	7.35	București	11.25	—	7.—
10.55	—	11.40	6.25	—	—	—	—	5.50

Cucerdea — Oșorheiu — Reg. s. s.

Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
—	2.30	8.10	3.11	10.59	Cucerdea
—	3.19	8.51	3.52	11.40	Ludoș
—	5.12	10.27	5.26	1.14	Oșorheiu
—	5.40	10.42	5.36	—	Reghinul-s. s.
—	7.14	12.16	7.14	—	—

Notă: Órele însemnate în stângă stațiunilor sunt a se ceti din sus în jos cele însemnate în dreapta de jos în sus. Numerele cele grase înseamnă órele de rápote.